

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Acta Ecclesiae Mediolanensis

Decreta Provinciae Mediolanensis Svb B. Carolo Borromeo, Cardinale
Archiepiscopo, Diuersis temporibus in sex Concilijs, totidemq[ue]
voluminibus edita

Speciano, Cesare

Brixiae, 1603

Tit. VIII. De Oratione Qvadräginta Horarum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10553

Quoniam igitur in processibus, quæ à nonnullis confratribus, societatibus ve noctu fiunt, religiose quem illis primùm institutis, offensio aliqua inesse potest: idcirco, ne illas imposterum noctu agi liceat, nisi & Episcopi concessu, & regulis certis ab eo præscriptis. Mulieres autem processiones nocturnas obire interdictum omnino sit.

DE ORATIONE QUADRAGINTA Horarum. Tit. VIII.

Pro quadraginta horarum oratione qualiter in altari, & quibus solennitatibus Sacramentum collocetur.

Cap. I.

VT Oratio, quam vocant quadraginta horarum, coram Sanctissimo Sacramento, quo frequentissimus populus convenire solet, qua pietate & religione instituta est, eadem retineatur, & propagetur decernimus.

Prosequutio prædictorum. Cap. II.

MT Sacramentum in altari, decenter ornato, collocetur, quo tempore, vel litaniæ cantentur: vel si temporis ratio patiatur, Missa celebretur, neque tamen extra ambitum templi Sacra Eucharistia deferatur; nisi secus videatur Episcopo.

Noctu qui conveniant, interdium mares à fœminis separatim orent.

Cap. III.

NEMINI autem eò, præter orantes custodes, huius orationis causa noctu convenire liceat.

Interdium autem mares, quantum fieri potest, separatim à fœminis orent.

Non nisi de licentia quando & quàm piè constituenda.

Cap. IIII.

Oratio quæ quadraginta horarum dicitur, ne vlla in Ecclesia extra ordinem constituatur, sine Episcopi concessu; Isq; eam ita sanctè geri curet, vt p̄ illius instituti ratio exigat.

Quæ Ecclesiæ eligendæ. Cap. V.

IN ijs solùm Ecclesiis siue sæcularibus, siue regularibus, oratio fiat, celebretur ve, in quibus Sanctissimum Sacramentum asseruatur: nec verò in ijs omnibus, sed in illis tantummodo, quæ Episcopus statuerit.

In conspectu Sanctissimi Sacramenti fiat. Illudve qualiter quibus cum luminaribus collocabitur. Cap. VI.

Fiat autem in conspectu Sanctissimi Sacramenti; quod è tabernaculo expositum, in maiori, aliove, vt Episcopus ita censuerit altari propalam collo-

Vid. sup.
co. c. 15.

cetur. Quod ut cum dignitate, decore, religioseq; agatur, alta, vel capella, ubi exponetur, collocabitur, ornatus decens sit, ac religiosus.

Cerei præterea in altari accensi ad minimum sex colliceant; lampades pauciores quàm tres.

Qualiter palàm Sanctissimum Sacramentum sit proponendum.

Cap. VII.

ORationis initio, cum Sanctissimum Sacramentum palàm proponendum est, primùm datis solemniter de more pridie illius diei, Vespere, & iterum eo die paulò ante campanarum signis, præsens adsit cum sacerdote pluuiali indutus, qui illud religiosè proponat; tum illius Ecclesiæ, ubi oratio futura est, aut totius parochiæ, si Ecclesiæ parochialis est, clerus superpelliceo vestitus, qui in hac functione illum adiuuet. Si verò, qui conuenerint clerici, vel parochiæ, vel Ecclesiæ pauciores sint quàm sex: alij aliunde euocentur, ut ne eo numero pauciores adsint: hique cum luminibus accensis, tum homines itidem parochiæ, in cuius Ecclesiæ finibus ve oratio exponitur, præsertim Sanctissimi Sacramenti sodalitati adscripti.

In eo proponendo, & reponendo qualis processio habenda.

Cap. VIII.

Processio in exponendo Sanctissimo Sacramento per Ecclesiam agatur litanijs, stansque antiphonis, precibus, & orationibus, tum cereis accensis; itidemque in eo reponendo seruetur.

Qui & qualiter proposito Sacramento iugiter assistant.

Cap. IX.

DU Millud in altari propositum est, clerici duo superpelliceo induti capite aperto, ad altare semper assistant: quorum alter diaconus saltem sit, aut saltem vnus, isque in sacro ordine constitutus.

Quæ precum tabellæ ibidem ad cancellos affigendæ.

Cap. X.

AD altaris verò capellæve, ubi proposito Sanctissimo Sacramento Oratio fit, cancellos, affixæ sint tabellæ precum, & orationum, quæ pro tempore, calamitatumve oratione, orantium vsui, ex sanctæ matris Ecclesiæ instituto accommodatæ, eæque literis grandiusculis exscriptæ, loco perspicuo sint.

Quando, & qui sermo habendus. Cap. XI.

AD excitandam præterea populi in stata hac oratione versantis, pietatis hoc curetur; ut aliquando, quo præsertim tempore, quæve hora frequenter est fidelium ad eam concursus, sermo, isque breuis, ad piæ meditationis studium inflammandum appositè habeatur.

Quo-

Ut omnia ritè agantur vniuscuiusque parochiæ viri qui præsent
 beligantur. Cap. XII.

VT autem ad huius constitutionis præscriptum omnia quæ ad huius stat
 orationis vsum, sanctè retinendum pertinent, decore, rectè, ordineque
 agantur: vnièuique parochiæ in locis populosis ab Episcopo aliquot viri gra
 ues, pietatis, spiritualisq; vitæ amantes, & in ijs saltem vnus Ecclesiastici
 ordinis, qui alijs præsit, constituantur; qui in sua quique parochia orationis
 huius curam gerant, quo tempore illa celebratur, eorū præter cætera munus
 erit videre, vt ab huius sanctionis præscriptam normã illa fiat, celebretur ve.

Collectiones elemosynarum tunc quomodo prohibeantur.

Cap. XIII.

NULLO pretextu, illo orationis tempore ad elemosinam excipiendam,
 colligendam ve, pelues, aut vasa eiusmodi paruula exponantur; sed Epi
 scopi permisso, concessu ve capsulas proponi liceat.

Orationis horæ qualiter populo assignandæ. Cap. XIII.

ORATIONIS huius curatores videant, vt per quadraginta ipsas
 horas fiat. Cui rei quod cautius prospiciant; supputata parochialis vi
 ciniæ incolarum, tum marium, tum fæminarum ratione, illisque in certas ob
 eam curam classes congruenter distinctis, & dispositis horis statæ orationis
 pro supputatione inita, & populi partitione facta, ita separatim, ordineq; assi
 gnent, vt sua hora classes singula ad orandum conueniant; & intermissionis
 nullum spatium relinquantur.

Fœminæ à maribus separatim orent. Cap. XV.

HOC orationis tempore, in Ecclesia, vbi illa celebratur fœminæ à mari
 bus separatæ, tabulato interiecto, aut alio intersepto adhibito orent.

Supra
 cod. ca.
 3. in 5.

Ne noctu fœminæ conueniant, & si intermittatur qualiter tempus
 compensandum. Cap. XVI.

NE noctu fœminis orandi statæ hora aditus ve in Ecclesia detur.
 Quod si noctu orantes deerunt, Sanctissimum Sacramentum in ta
 bernaculo reponatur.

Quod si forte ex hac, vel alia causa Episcopi iussu aliquando noctis inter
 mitti contigerit; interdū compensetur continenti orandi spatio.

Noctu ostia, pulsantibus tamen aperienda, claudantur.

Cap. XVII.

CM oratio noctu celebratur: ne propterea Ecclesiæ ostia pateant, sed
 clausa pulsantibus, & ad orandum conuenientibus, etiam singulis ape
 riantur.

Nulli

Nulli præter monialibus qualiter noctu orare permittitur, Sacramentumve recordendum, & depromendum sit.

Cap. XVIII.

IN Ecclesiis monialium, cum oratio hæc celebratur, nemo prorsus noctu illam ad orandum intromittatur. Verùm ubi Sanctissimum Sacramentum per noctem in tabernaculo maiori repositum, moniales si voluerint, solam ab interiori Ecclesia adorantes nocturno eo tempore per statas horas in oratione perseverent; summo verò mane iterum è tabernaculo illud depromatur.

Quadraginta horarum orationis spacium quando prorogari non liceat. Cap. XIX.

PRæfinito illo quadraginta horarum tempore, nec verò diutius, in Ecclesia ubi concessum est, oratio hæc celebretur. Id verò temporis prorogari ne liceat nisi Episcopi concessu. tamen cum noctu terminari contigerit, ad lucem produci eiusdem iussu licebit, si quando huius orationis initium, & finem noctu fieri, minus decenter ille animaduertit.

Quæ pro Sanctissimi Sacramenti orationis causa exponendi cultus sancita sunt prædicta, inuiolatè erunt seruanda etiam ubi extraordinariè illud adhiberi concessum erit.

Cap. XX.

QUacunque de loco, Ecclesiæve, in qua exponenda sit sacra Eucharistia pro oratione quadraginta horarum, hac constitutione supra præscripta sunt, aut de alijs ad cultum, & venerationem Sanctissimi Sacramenti, aut ad altaris, cappellæve, ubi illud palàm proponetur, apparatus, atque ornatum pertinentibus, ea cum in ordinario orationis huius instituto, & vsu, tum etiam si quando extraordinariè idem adhiberi petitur, aut concessum erit, inuiolatè, accurateq; seruentur.

Qualiter in Ecclesia Cathedrali Sanctissimum Sacramentum solentius exponi debeat. Cap. XXI.

IN Ecclesia Cathedrali, quoties oratio quadraginta horarum, vel inchoatur, vel peracto in alijs Ecclesijs illius cursu, in eadem iteratur, alia veneratione exponitur, indiciturve; omnis ratio suadet, vt splendidiori luminum apparatu, & maiori cleri frequentia, maioriq; populi concursu habeatur, atque celebretur; Quare illius orationis initio, quod in ea Ecclesia fit, rursusq; eiusdem fine, vt Episcopo videbitur, cum illius Ecclesia clerus populus, quem pro parochia ratione peculiarem habet, tum etiam vniuersus vrbs, clerus, tam secularis, quàm regularis supplicationibus publicis interesse solet, sodalitates omnes, & cunctus præterea populus, suis parochialibus Sanctissimum insignibus distinctis, in illam matricem Ecclesiam generatim, vniuersumq; ad orationis celebritatem conueniat.

Qua-

Qualiter ad alias Ecclesias clerus, populusq; conueniat, & recedat. Cap. XXI I.

Sigillatim verò pro uniuscuiusque parochia, uicinæve, in classes distincta, ratione, quam Episcopus certam statuerit, inierit ve idem tum clerus secularis, ac regularis, tum populus statis horis, sibi ordine speciatim attributis, ad eam basilicam concurrat, more solennium processionum, Cruce, scilicet prælata, & precum, Antiphonarum, psalmorumq; pio, ac religioso cantu: indeq; quo ordine processerit, eodem pie, deuoteq; redeat.

DE ORATIONE VESPERTINA.

Tit. IX.

Quæ, & qualiter parochi, concionatoresve, patribus familias agenda & pro domesticis institutionibus denunciabunt.

Cap. I.

DOMESTICAE institutionis regulas positas sub titulo de officio patris familias Parochus per annum aliquando, prout re esse uiderit frequenti populo explicet: tum sæpius, & publicis sermonibus, & priuatis colloquijs, patres familias parochiæ suæ incolas, id moneat atque hortetur, ut quæ eorum propria officia sunt: munera, in familiæ institutione ea præstare uelint paternæ curæ studio.

Quoad cohortationis officium, etiam concionatores, & confessorij Sacerdotes, quàm frequentissimè, prout opportunum esse censuerit, charitatis zelo præstent.

Domini officinarum de dissolutionibus, quæ committuntur, qualiter à parochis admonendi. Cap. I I.

Parochus præterea, ubi aliquando in artificum, mercatorumve officinis, quæ intra fines parochiæ suæ sunt, ab operarijs, alijsve qui illic artem exercent, aliquid committi intellexerit, quod deprauata, dissolutaq; disciplina sit, quod offensionem in parochia præbeat, quodq; à Christianæ institutionis moribus alienum, id officinarum dominos admoneat, ut quicquid illis locis corruptelarum est, inde eripiatur.

Orationis communis introductæ exercitatio qualiter per parochum curanda, eiusq; indulgentiæ quando denuncianda. Cap. I I I.

Vna omnium optima indigentia nostræ interpret, & conciliatrix eorum; quæ necessaria tum ad animæ, tum ad corporis bona à Deo patre expetuntur, est oratio sancta; cuius studium, ut proprium fidelium

Vid. in d. titu. sup. præsertim. c. 1. & 5.

a Nemi- nē excep- ptū esse ab eo qd Domin⁹ in Euan- gelio di- cit, oportet sem- per ora- re, & nō d̄ficere, & Apol. sine in- termis- sione o- rate, ait. Nicola⁹. 1. Iter re- spōsa ad consulta Bulgaro- rū, post Cōc. Ti- ci. i. præf. fa. c. 61. i. Tom. 3. Cōc. sub i. c. i. id ita acci- piē dū,

B b est,